

Halálos büszkeség.

Irta: *Koncz Géza.*

(3)

De hát mindig az a — mint ahogy nevezni szokta — sváb kontárfilozófus lézengett Juci körül.

No — vélekedett — majd holnap keresek alkalmat a négyszemközi beszélgetésre. Mit mondjak azonban? Hogyan kezdjem? Igen, Egyszerűen megmondom, hogy imádom és ne haragudjon többet rám azért a levélért. — Ebben teljesen megnyugodva lehunyta szemét.

A reggeli nap a félig spalétázott ablakon belopódzva, egy dühödt arca mosolygott. Az álom fátylát akarta talán felemelni, hogy megláthassa mi folyik alatta. Valóban mulatságos lett volna azt szemlélhetni. Laci ugyanis a hatalmas Sumpfot botozta irgalmatlanul, egy valami görcsös furkóval.

— No, elég már az alvásból! — rázta meg őt Gödör Pali, aki idegen háznál mindig a legkörültekintőbb, legtapintatosabb volt.

Az álmában megriasztott csaknem válaszolt az első szavakra, de aztán föleszmélt társának böködő fejére és szemöldök huzogatására, mely a: No, mi lesz!-t — kísérte.

— Tudod, hogy már fél nyolc? Nem otthon vagyunk ám! — folytatta Palkó. — Barátom, itt hajnalban kelnek az emberek.

Úgy is volt. Mikor a mosdáshoz indultak, a lányok teljes díszben már a templomból tértek meg.

A délelőtt — amire Laci minden további reményét építette — gyorsan elröptült és reá nézve csaknem egészen eredménytelenül. Pedig alkalom is nagyszerű kínálkozott. Jucit tejfölért küldte mostoha anyja s ekkor ő ajánlkozott, hogy elkiséri. A lány beleegyezett, elfogadta a felkínált lovagi szolgálatot.

Most már négyszemközt voltak; a bátorság azonban megroggyant, inába szállt Lacinak. Mondókájával nem mert előhozakodni, zavart és ügyetlen volt. Sokára bökte ki az első kérdést:

— Hogy tölti itt az idejét Jucika?

— Jól.

— Gyakran jár barátnéihoz?

— Gyakran.

— Mit csinálnak, ha együtt vannak? Szoktak társasjátékot játszani?

— Igen.

Most aztán már kifogyott a kérdeznivalókból. Abba hagyta és ment szóltalanul Juci mellett, aki már kezdetben sejtette hogy tőle mást szeretne Laci megtudni, mint a fentieket. Ezért adott oly kurta és számítóan közömbös válaszokat.

Laci egyre morfondírozott magában. Juj, de hülye vagyok! Mindjárt odaérünk és még mindig nem szóltam arról. De hátha számárságot fogok összekotyogni? Aztán még meg fog haragudni... Eh, legalább tudni fogom: mihez tartsam magam. Csak ne nézne olyan nagyon komolyan! A teremtésit neki! Hogy kezdjem el? — De miért is nem kérdez ő engem?

— Jucika!... — szólalt meg hirtelen jelentős hangszúlyozással.

— Tessék.

Most aztán ingadozott; micsoda fontos dolgon folytassa amúgy hamarjában?

— Ugy-e . . . e . . . e unalmas itt falun lenni?

— Nem! Én jól érzem magamat! — hangzott az elutasító felelet.
— De már helyben is vagyunk. Várjon meg itt kinn, rögtön jövök. Azt hiszem nem fog unatkozni addig? . . .

— Nem.

Hogy unatkozott volna? Szidta, átkozta magát ügyetlenkedése, bártortalansága miatt.

— Hál' Isten! hogy még vissza is kell mennünk, — önvendezett magában. — Most már aztán igazán nem bánom . . . Vigan, fölényesen kezdem.

Juckó kijött a teli köcsöggel s megindultak vissza. Laci valóban rákezdett a kifundált hangnemben, ami megfelelőnek is mutatkozott eleinte. Sokat beszélő, negédes modorban fecsegett, miként hajdan szokott udvarolgatni. Mégse egészen úgy. Nem, — mert félt t. i. mélységesen hallgató, ravaszkodó kis társnőjére nézni: hanem mintha könyvből olvasna leckét: a földre szegzett tekintettel beszélt. Mikor aztán egyszer mégis csak föltekintett és szemük találkozott: kipottyant a szerepből. Beszédjét akadozva folytatta, mígnem teljesen elhallgatott.

Ez a sikertelenség végleg elvette a kedvét. Szótlan, lehangolt maradt. A bátorságvesztett lemondás uralta egész nap.

Midőn a késő délutáni órákban előállt a szekér, amelyen távozanók voltak, előre ült a kocsis mellé, noha Magda és Juci is fölszálltak, hogy egy darabig elkísérjék őket. Pedig neheztelése ezúttal jogtalan volt, mert a kis diplomata Juckó csak kivételt nem tett. Elhelyezkedve az egyik ülésen, mosolyogva oda szólt a lent várakozó fiúkhöz: Ki ül mellém?

Az egykori Laci nyomban fönt termett volna néhány kedveskedő compliment-t szavalva jogerős odaülésének bizonyítására. De Juckó előtt nem tudott az lenni, élehetlenebb, fontolgatóbb volt. Persze boldogan tett volna eleget a fölszólításnak, ha az parancsolóan és úgy szól: Laci, ide maga ül! — Így azonban töprengett: vajjon, akarja-e Juci, hogy én üljek oda? Hátha neheztelni fog? s. i. t. — Természetesen ezalatt Béla már el is foglalta a vágyott, kívánatos helyet; amire aztán ő a bakra ült, a kocsis mellé, Pali meg Magdushoz került.

Háromnegyed óráig tartó kocsizás után a három ifjú leszállott és búcsút véve a visszatérő lányoktól, gyalog folytatta további útját.

* * *

A nyári vakáció még hátralevő egy hónapja lassan, folytonos látogatások közt telt el. X. városából eltávozva, fölébredt koroncóban a lelke mélyén ott szunnyadó büszkeség, melynek despotizmusát csak Juci személyes látása bírta megszüntetni.

— Oh, milyen gyáva voltam előtte? Milyen hunyászkodó! S most még egy könyörgő, töredelmes hangú levéllel tetézném mindazt? Hogy kinevessen, mulasson rajta? Ó, aki nyomorultnak nevezett?! Hát van nekem férfi önérzetem? Hisz eddig is csak flörtölt velem. Az voltam neki; mint a többi férfi: győzelmi pálma.

Melyik fiúra nem nézett ő kedvesen, hívóan? S mit jelent az, hogy

keseredett arcom láttára komoly lett? Semmit! Melyik jól nevelt úrilány nem tette ezt meg? Ez is érdem? Ilyesmiért voltam én eddig hálás és boldog? Hát ezután nem leszek!

Az efféle gondolatok ellenére érezte, hogy szereti őt.

A sértett büszkeség és szerelem párviaskodása a vakáció utolsó napjáig húzódott, amikor elhatározta magát egy oly levél írására, melyből kiérzik ugyan szeretete, de amely mégsem alázkodó és könnyörgő hangú.

— Ha tévedtem a multban — vélekedett Laci — felejtse el, mert szeretem s ezt megérezheti, ha nem is semmisülök meg előtte.

Nemsokára megkapta elküldött levelére a választ, még pedig az apától, mert akinek íródott és címezve lett, Juci már akkor felutazott volt a szeptemberi iskolai beiratkozásokra. Maga ez a körülmény, másodszor pedig a levél — akkor — ridegnek minősített hangja elszomorították.

Nem csoda. Ő csak szeretett, az apa pedig látott is. Válaszában közölte, hogy a fiatal emberekkel való levelezés lányának tiltva van s különösen a Laci által írottakat lányát illetőleg koraiaknak tartja.

Ilyformán teljes bizonytalanságban maradt Koronczó, ami pedig a legveszélyesebb egy szerelmesre nézve.

Szive választottját nem hibáztathatta, mert az még levelét sem olvasta. Viszont megnyugodni képtelen volt. Gyakorta elmerengett: vajjon mit irt volna Juckó? Mit gondolhat róla? Egyáltalán gondol-e reá?

Csak találgathatta a feleleteket. Ezerféle lehetőség volt; mind sorra próbálgatta. Következésképp Juckót állandóan a képzelete szárnyain hordozta, a közösen töltött órák tövisszúrásait mind kevésbbé érezte s csak kedves, komoly arcára emlékezett.

Az eredmény az lett, hogy — tisztánlátása ellenére is — naiv hiszékenysége, szertelen ifjúi képzelete csakhamar a legtökéletesebb, már-már nem is földi lénynek, hanem valami tündöklő mennyei tünénynek hitte titkos aráját, akit leborulva imádni kell.

Ha eleinte, hiúságból, büszkeségből nem irt a lánynevelő-intézetbe egy újabb levelet, most már a határtalan rajongás készítette az apa által szabott szigorú korlát tiszteletben tartására. Mert remélte — habár féltett örömét, vágyait kinek sem nyilvánította, — hogy egykor amaz ártatlan, bájos gyermekleány hófehér kezeckéjét elfogja nyerhetni a még homályos jövő fénysugarasnak vélt országában.

* * *

III. FEJEZET.

A szokásos évi nagy bálók egyikének előkészítő és vendégtoborzó műsoros táncestélye folyik a budapesti Molnár-utca közismert épületében. A zsúfolásig megtöltött terem levegője tikkadt, forró, mint az újonc házask szobájának nászéji sejtelmes fülledtsége.

A cigányzene lassú valcert húz s a hevülő ifjú párok tavaszi vágytól részegen olvadó suttogással kavarnak a csillárokról omló fény-Niagarában.

Koronczó is itt kering, de arcáról hiányzik a sugárzó boldogság. Akiről három hónap óta folytonosan álmodozik, aki álmainak egyetlen fehér szűzi vágya, küzdésének célja, lelke szent, tiszta mátkája, akinek láthatása birta csak rá oly hosszú idő óta most először, hogy mulatóságba menjen: az nem jött el . . .

Mekkorát dobbant ifjú, túlradó érzésekkel teli szive, midőn két héttel ezelőtt hírül vette, hogy nyár óta nem láthatott Juckója is meg fog jelenni e táncmulatságon! S most íme még sincs itt, mert a leánygimnázium önképzőköre által megtervezett Mikulás-esten szerepe van. És mindezt csak az utolsó pillanatban tudja meg a vele táncoló Magdától, Juci nővérétől.

E vigasztalanul szomorú körülmény okozta elkeseredés oly feltűnően tükröződött rajta, hogy partnernője, az anyás természetű és figyelmes gondolkozású Magdi nyomban szóvá is tette a dolgot.

— Mondja Laci, miért van máma úgy leverve? Valamennyi ismerős magáról beszél, hogy mi lelte ezt a jó mulatós fiút: olyan életunott gépiességgel táncol és társalog, mintha legalább is apai jussát orozták volna el tőle s mintha most az egész világ haragosa, rosszakarója lenne magának.

A feleletül adott őszinte kifakadások először publikálták az eddig titokban érzett szerelmet. Majd a rákövetkező eszmecserék teljesen fölfedték és még jobban valódinak mutatták annak komoly és határozott voltát, ami aztán sorozatos meglepődésekre, elámulásokra adott alkalmat, mert hogy az ilyen mérvű és minőségű legyen: ki sem hitte volna.

A csodálkozó Magda kételyeinek eloszlása után közölte a hugára vonatkozó és ezirányú adatokat, melyekről azt vélte, hogy jelenlegi táncosának a váratlan csalatkozások elkerülése végett és jövő tervezetesei, cselekvései érdekében tudnia kell.

Igy értesült azután Laci arról, hogy vágyai hiábavalók, téves irányban, zárt ajtóknak szállanak, ahonnan szétporladozva vissza kell hullniok, mert bizony Jucinak, — a Lacihoz hasonló számtalan bohó ifjú ostromlón kívül — már van egy végérvényes jelöltje is, a Sumpf segédjegyző úr becses személyében, aki mind a leányka, mind a szülők fórumánál kedvezően elfogadtatt.

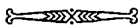
— Ez hát az oka személyi mellőztetésemnek — vélekedett az önértékének tudatában vérig sértett s szerelmében agyongázolt-típrott Koronczó.

— Dehát lehetséges, *elhihető!* — ordított tovább véresre marcangolt lelke — hogy Juckó őszintén úgy érez? ! Őszintén azt szereti? azt a nagy darab marhát? — Keserves ezt hinni, de muszáj! . . . Ha nem úgy van: ma este eljön Juci e táncestélyre. Persze ez nem fontos neki, nincs itt a jegyző úr!

Káromkodni, vadul szitkozódni lett volna kedve, összetörni-zúzni ezt az utált világot s agyonsújtani Sumpf Jóskát, azt a szerencsés és irigyelt maflát. Ezek kivihetetlensége miatt csupán elsötétült, komor lett az ábrázata.

A táncmulatság után szeretett volna néhány cimborával végnélküli dorbézolást, züllést rendezni, de nem kapott társakat. Fájón jól esett volna éreznie, hogy visszatartóztatlanul zuhan lefele, mert már úgy-

sem ér az élete egy lyukas félgarast sem s hogy magára van hagyatva, hogy kegyetlenül megcsalott, megbántott valaki. Ehhez hiányoztak a barátok, a tömeg; legalább jelenleg, mely végletekig fokozza keserve oceanjának készülő nekiviharzását. Nélkülök egyelőre ő sem indult lumpolni. Hazatért, hogy mire, az ideig-óráig még előtte is csak ködösen lebegett, azaz inkább tornyosult, homályos, bár rohamra közelgő végzetként, amely elől nincs kitérés, nincs menekvés!



Sajnállak, csendes boldogok.

*Bevallom; sokszor szörnyen irigyellek,
Gyötrődöm kínzón s könnyezek titokban,
Mégis sajnállak, csendes boldogok, ti:
Meddig tart nálatok a tűz, a láng?
Egy évig, kettőig s aztán kilobban.*

*Megkaptátok a vágyott, drága lánykát,
Karjándl nincs se formásabb, se lágyabb
S csókoljátok ma izzón, holnap unva.
Én el nem juthatok soha enyémhez,
Örökké égetnek engem a vágyak.*

*Jó így; szenvedni égő, árva kintől,
Ezer leánykacajra felfigyelni,
Ezer leány elébe szórni rózsát,
De meg nem állhatok csak pillanatra;
Tovább, tovább; rossz, szörnyű a valóság.*

*Sajnállak, csendes boldogok, lenézlek,
Nekem mindig telve lesz serlegem,
Sötétben átkozódom, vagy remélek,
De megmaradok ifjúnak örökké
S a mámor addig tart, míg az élet.*

MIHÁLY LÁSZLÓ.

